

Mis on ehtne kali?

Kuidas teha kindlaks, kas joote ehtsat kalja või kaljamaitselist limonaadi.

Kui mäletate Vene ajal kollastest tünnidest müüdud kalja, siis selle puhul oli kahtlemata tegu ehtsa joogiga. Kui hügieeniga polnud üle pingutatud, siis koguni sedavõrd ehtsaga, et elutegevus pakutavas märjukeses alles käis, lisades sinna juurde nii alkoholi kui ka muid bakterite elutegevuseprodukte.

Üldjuhul oli see siiski maitsev ja kusutav rüübe, mis ka hästi janu võttis.

Kui märkate tänapäeval kaupluses pudelit, mis kannab silti "Kali", võib teiega juhtuda nii ja naa. Võite saada suurepärase joogi, mis lisaks ammu-se kalja headele omadustele ei üllata teid ka eneses vohava mikroflooraga. Kuid võite leida ka joogi, mis küll vär-

vilt ja pisut ka maitsest meenutab kalja, ent pole seda siiski. Milles seisneb erinevus?

Selgitusi aitab jagada A. Le Coqi juhataja Tarmo Noop, kes on ehtsa kalja tutvustamise võtnud endale südameasjaks. Täpsustuseks – A. Le Coq pole ainuke tootja, kelle ehtsat kalja Eesti kaupluseriivuleilt leida võib. Sinna rühma kuuluvad Läti päritolu kali ja ka mõned Venemaalt toodud joogid.

Tarmo Noobi selgitusel on ehtsat kalja tegelikult lihtne määratleda. See on rukki- ja odralinnastest valmistatud, piimhappebakteri abil kääritatud jook.

Siiski kannavad praegu kauplustes kalja nime ka sellised joogid, mis on kokku segatud veest, suhkrusiirupist ning kalja maitse- ja lõhnaainetest. Paremalt juhul on lisatud ka veidi linnaseekstrakti, halvemat juhul on aga suhkur asendatud magusainega.

Kuidas nii tohib, samal ajal kui keegi enam ammu ei söanda morsi kangusega mahlajooki mahlaks kutsuda ega taimerastvast valmistatud juustu moodi asja juustuks? Vastus on lihtne. Kuna Eesti, Läti ja Leedu on Euroopa Liidus ainukesed maad, kus kalja üldse traditsiooniliselt valmistatud (ajaloolise slaavi mõju tõttu), siis puudub ELis ka vastav regulatsioon.

Muidugi on ehtsat kalja toota kallim kui suhkrujooki kokku segada, vahe tuleb ligikaudu kaks korda ning selle järgi kujuneb paratamatult ka hind kaupluses, ja informeerimata ostjale ei saa ju ette heita, kui ta eelistab odavamalt.

Käärides tekib alkohol

Ehtne kali on tervislik jook, sisaldades B-grupi vitamiine ja mitmeid organismile vajalikke mineraale. Selle valmis-

VIVIKA VESKI

Kuidas ehtsal kaljal ja kaljamaitselisel limonaadil vahet teha, kui mõlema peale on kirjutatud "Kali"? Üks võimalus on uurida etiketti. Juhul kui sinna on märgitud alkoholiprotsent või kirjutatud "Kääritatud jook", on tegu ehtsa kaljaga. Kui silt aga teatab, et jook on kääritamata, ei saa see kuidagi olla päris kali. Mõne toote puhul on

üks või teine asi jäänud sildile ka märkimata. Siis võib uurida koostisosade loetelu.

Kindlalt saab aga vahet teha, kui joogi välja valate: kali vahutab, limonaad mitte.

Mis te arvate, kumb on kali, kui mõlemad on korruga kruusi valatud?